

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 avč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 avč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 2 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na mesечно izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5 20, pol leta 2 60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Urednik lista Information — umrl.

DUNAJ 4. Danes je tu umrl urednik korespondence „Information“ Josip Graf, v starosti 61 let. Pred par leti so mu odrezali obe nogi.

Štrajk na vseučiliščih.

PRAGA 4. Na nemški tehniki ni bilo danes predavanja.

BRNO 4. Profesorski kolegij je imel danes dopoldne pod predsedstvom rektorja sejo, na kateri je sklenil naprositi ministerstvo za uk in bogočastje, naj deluje na to, da štrajk čim prej poneha, ker tiči vzrok istega izven vseučilišča.

Sklepe objavi rektor dijaštvu ob 5. uri popoldne. — Dijaki štrajkajo nadalje, sicer vlada mir.

Kongres profiduelne lige.

BUDIMPEŠTA 4. Danes je bil slovesno odprt kongres profiduelne lige. Navzočih je bilo 200 členov lige iz Avstro-Ogrske, Nemčije, Francije, Italije, Španske, Belgije in izlasti zastopniki iz Galicije.

Izredno zasedanje belgijskih zbornic.

BRUSELJ 4. „Moniteur“ je objavil kraljev dekret, s katerim sta zbornica in senat sklicana na izredno zasedanje za 10. junija.

Volitve za prusko poslansko zbornico.

BEROLIN 4. (ob 12. uri opoldne). Po dosedanjih rezultatih prvotnih volitev je smatrati, da bo izvoljenih: 109 konservativcev, 52 svobodnih konservativcev, 52 narodnih liberalcev, 19 svobodomiselnih pristavev ljudske stranke, 7 členov svobodomiselnih zveze, 87 centruna, 12 Poljakov, 9 socijalnih demokratov, 3 raznih strank.

BEROLIN 4. V 5. 6. in 7. volilnem okraju berolinskem je izvolitev socijalnodemokratičnih poslancev zagotovljena.

Italijanska zbornica.

RIM 4. Minister za unanje stvari Tattoni je imel na razpravi proračuna ministerstva za unanje stvari govor, v katerem je najprej izjavil, da se bo bavil le s tremi vprašanji, ki najbolj zanimajo javno mnenje, namreč z reformami v Macedoniji, z balkanskimi železnicami in z odnošaji med Italijo in Turčijo.

Švedska kraljeva dvojica v Kodanju.

KODANJ 4. Na današnjem svečanem obedu je kralj Friderik napil švedski kraljevi dvojici in prijateljstvu med obema narodoma.

Maroko.

MADRID 4. V zbornici je minister za unanje stvari odgovoril na neko interpelacijo ter je pri tem izjavil, da ni prejel nikake vesti o imenovanju novega poveljnika v Casa blanki. Nekoliko poslancev je izrazilo željo, naj se španske čete umakne iz Casablance.

KOLIN 4. „Köln. Zeitung“ poroča, da je v pretepu, ki se je minole nedeleje vršil v Casablanci med francoskimi in španskimi vojaki, bilo ranjenih pet španskih vojakov. — Pretep so povzročili francoski vojaki, ki so žalili svoje španske tovariše. Posredovala je policija. Na srečo niso vojaki imeli seboj orožja.

Nemiri v Perziji.

PETROGRAD 4. Kakor poroča „Novoje Vremja“ iz Džulfe, so vdrli Kurdi v Urmio. Prebivalstvo je zbežalo. Bazarji so bili zaprti. V Tebrisu vlada baje anarhija in gu-

verner je brez moči. Perzijske čete dezertirajo v velikem številu.

Prenos Latinih kosti v Panteon.

PARIZ 4. Včeraj so na pokopališču Pere la Chaise izkopali truplo Emila Zola in je prepeljali v panteon.

PARIZ 4. Na sinočnih demonstracijah pred Panteonom, ki so jih uprizorili monarhisti, je bilo aretiranih 40 oseb. Demonstriralo je mnogo tisoč oseb. Policija je potisnila demonstrante s trga. A demonstracije so trajale v bližnjih krajih še nekoliko ur. Demonstranti so večkrat napadli kočije in avtomobile, ki so vozili krasne vence. Vence so raztrgali in cvetje razmetali po ulici. Pred panteonom je čakala na sprevoz tudi uduva pokojnika.

Ko se je pojavil Dreyfus, ga je množica vapreжела z kričanjem in žvižganjem.

Atentat na Dreyfusa.

PARIZ 4. Ko je bila končana ceremonija pogreba v Panteonu, je neka oseba dvakrat vstrelila z revolverjem na majora Dreyfusa, ki je bil ranjen na roki.

PARIZ 4. Mož ki je vstrelil na Dreyfusa je neki časnikar, imenom Georgi. Vstrelil je v trenutku, ko je predsednik Fallieres prišel iz Panteona, da prisostvuje defiliranju čet. Georgi je vstrelil iz neposredne bližine. Drugi strel je odvrnil Matieu Dreyfus, brat majorjev. Georgi-ja so takoj aretirali. Majorja Dreyfusa so odvedli na županstvo 5. okrajja. Senator Pozzi, ki je zdravnik, je preiskal rano. — Krogla je prodrla precej globoko v podlake, ne da bi pa zdrobila kost. Major Dreyfus je izjavil, da ne čuti nikakih posebnih bolečin.

PARIZ 4. Georgi, ki je vstrelil na Dreyfusa je nacionalistični novinar in sotrudnik nekega socijalističnega lista.

PARIZ 4. Že od 8. ure zjutraj je vladalom: Quartir Latinu izredno gibanje. Velika množica ljudstva je prirejala manifestacije delo za deloma proti Zoli. Do 10. ure je bilo aretiranih okoli 200 oseb. Predsednik Fallieres in ministerski predsednik Clemenceau sta prišla v panteon ob 9. in pol uri in sta bila živahno pozdravljena, vendar je bilo slišati iz množice tudi žvižganje.

Dunaj 4. Deželni predsednik kranjski, baron Schwarz se je podal v Ljubljano.

Hamburg 4. Aparati tukajšnje glavne postaje za raziskovanje potresov so zabeležili včeraj popoldne srednjemohčan potres v daljavi 5800 km. Začetek ob 5 uri 5 min. — Tresenje je trajalo uro in pol.

Rim 10. Kralj je imeoval 35 novih senatorjev.

Peterhof 4. Japonski poslanik je danes zročil carju svoje poverljivo pismo.

Nekoliko pripomb k govoru posl. princa Liechtensteina.

V seji zbornice poslancev dne 1. junija je posegel v proračunsko debato princ Liechtenstein z znamenitim govorom. Najprej je napravil nekoliko komplimentov ministarskemu predsedniku baronu Becku; potem pa se je bavil s politično situacijo, v kateri se nahajata vlada in parlament. Govornik je prišel do zaključka, da ob sedanjih političnih situaciji ni možna drugačna, nego koalicijska vlada, v kateri so zastopane večje in — kakor jih je princ Liechtenstein označil — državo vzdržujoče stranke.

Najprej bodi omenjeni, da je — vsaj po našem mnenju — še odprto vprašanje, da-li stranke, na katere je mislil princ

Liechtenstein, res brezpogojno in neomejeno zaslužujejo ta častni naslov „staatsbehaltend“?!! Ako bi mogli princa Liechtensteina prisiliti, naj pride z dokazom, da so nameni in cilji teh velikih strank v skladu z soglasju z intereso države celote, torej z materijalnimi in etičnimi interesi vseh nje prebivalcev brez razlike narodosti — bi se plemeniti princ gotovo prav pošteno blamiral. Vzemimo le nemški blok, h kateremu pripada — tudi princ Liechtenstein! Je-li politika, je-li vsa taktika, je-li so nameni in cilji nemških srditežev, je-li vse njihovo postopanje nasproti slovenskemu prebivalstvu res v interesu države?!! Ima-li princ Liechtenstein toliko žalostnega poguma, ali pa — mladeniške nerazsodnosti, da bi hotel trditi, da se razmere v državi konsolidujejo in da se ne temelji utrjajo, ako se z državljeni, ki tvorijo celo večino, postopa kakor z državljeni druge vrste, ako se jih žali v njihovem narodnem čustvovanju, ako se jim odtežajo pogoji narodnega razvoja, ako se jih na vse možne načine ovira v njihovem kulturnem napredku, ako ves državni zistem utvarja iz njih — z eno besedo — malkontente in se s tem med njimi vedno bolj širi in utrja prepričanje, da v tej državi ne morejo pričakovati pravice in narodne svobode?!! Je-li taka politika, je-li takov zistem v interesu države, je-li stranka — in to so ravno Nemci, pripadniki jedne Liechtensteinovih velikih strank —, ki zahteva tako politiko, res staatsbehaltend?!! Nemci so, ki ne zahtevajo le take politike z vso svojo furijoznostjo, ampak delajo marveč vso svojo zvestobo do državne misli odvisno od tega, da se tira taka država slabeča in nje temelje izpodkopavajoča politika! Taka stranka, pa naj je še tako velika, ne zaslužuje imena „državo ohranjajoče“.

Še odločneje pa bi morali protestovati, ako bi se hotelo mišljenje in namene „velikih strank“ postavljati kakor antitezo stremljenjem malih strank v smislu, da so te poslednje in žnjimji skupine volilcev, ki jih zastopajo, brez pomena za državo! To bi bila politična teorija naravnost ubijalna za državo. Tudi skupine državljancov, ki so zastopane po manjih strankah, morejo biti največje važnosti za državo že po geografski legi teritorija, na katerem bivajo. In to velja v polni meri ravno glede nas Jugoslovancov. Ravno mi bomo igrali usodno vlogo v slučaju izvestnih velikih komplikacij, na katere mora biti naša država pripravljena, ker vise tako rekoč v zraku!

In ravno nas se proganja, ravno nas se potiska in tlačijo, ravno nam se odreka narodna pravica in svoboda, ravno iz nas se dan na dan utvarja malkontente z državno politiko, ki so jo uveli Nemci — pripadniki jedne Liechtensteinovih „velikih strank“ —, ki jo Nemcem vzdržujejo in jo hočejo ohraniti za vse čase. Ravno nemški politiki so, ki z vsem svojim vedenjem kažejo, da njihov interes na državi seza le tako daleč, dokler se državna uprava stavlja njim na uslugo, pa bilo tudi za izvajanje politike, ki v svojih posledicah naravnost ubija državo.

Taka je jedna tistih „velikih strank“, ki — po Liechtensteinovem — vzdržuje in ohranja državo! Ne smemo se torej čuditi, da je princ Liechtenstein — ta presumptivni generalisimus nemške krščansko-socijalne stranke — priporočal svoji stranki, naj ostane v nemški „gemeinbürgerschaft“, v tem — kakor je rekel — parlamentarnem organu v vsrstvo „podedovanih in nepremičnih pravice“

meškega naroda“. Princ Liechtenstein je Nemeec in kakor tak ima pravico, da se nacionalizira. Ali v to nima pravice, da to svoje zavezništvo opravičuje z notorično nerensico in da pripoveduje — bajke. Rekel je namreč, da Nemci morajo skleniti svoje vrste, da se morajo narodno ujediniti in postati močni zato, da se omogoči pomirjenje s Slovani! Posl. Liechtenstein je s tem izrekel trditev, ki je v kričnem nasprotstvu ne le z resnico, ki jo gledamo dan na dan na vseh koncih in krajih, ampak tudi z logiko. Nemški gemeinbürgerschaft, v kateri tudi nemški krščanski socijalisti godejo svojo vijolino, in namen braniti pravice nemške narodnosti, ker tem pravicom ne grozi prav nobena nevarnost, marveč je temu „parlamentarnemu organu“ namen, da obranja nemške pred pravice, nemške privilegije, hegenomijo nemške manjšine v tej državi. Kdor hoče trditi kaj drugega, govori vedoma nerensico.

In komu hoče pripovedovati plemeniti princ, da bodo tisti Nemci, ki se svojo intransigenco nasproti Slovanom tlačijo državo v neprestane krize, bolj popustljivi in mehkeji potem, ko bodo še bolj močni?!!

Verovati temu pomenja prav čisto nič poznati duše nemških politikov. S tem, da je princ Liechtenstein pripovedoval to bajko, je zagrešil grdo farizejstvo!

Nemci postanejo bolj naklonjeni sporazumljenju šele potem, ko jih imperativna sila primore v to. Le ujedinjena moč Slovanstva jih primora v to, da pritrdi kakemu modus vivendi. Če pa meni kdo, da bodo morda Liechtenstein in somišljeniki notri v gemeinbürgerschaft propovedovali narodno toleranco nasproti Slovanom, tega mora vse postopanje na Dunaju gospodovalne krščansko-socijalne stranke nasproti Slovanom poučiti, da se temeljito — moti.

Kdor hoče gasiti, ne priliva olja v plamen. Kdor trdi — kakor je to storil princ Liechtenstein — da je nemška borba za pred pravice, borba za pravice ta le razpalja nemški šovinizem in — noče miru.

Avstrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 4. Med došliimi vlogami se nahaja interpelacija posl. Romanczuka glede ubojstva izvršenega od nekega orožnika na nekem maloruskem kmetu. Doslovno čitanje te interpelacije je izzvalo živahno gibanje in vslikle ogorčenja na strani maloruskih in socijalno-demokratičnih poslancev.

Posl. Sommer je stivil formelni predlog, naj predsednik pri ministru za notranje stvari posreduje, da se takoj odstrani policijo, nastavljeno pred parlamentom, ker je to nepotrebna preventivna odredba, pripravna le, da provzroči demonstracije dijaštva.

Predsednik je obljubil, da bo v tem smislu posreduoval in se informiral.

Zbornica je nato nadaljevala specijelno debato o proračunu.

Posl. Waldner je obžaloval, da je Wahrmondova afera postala politično vprašanje oblasti, apeliral je na vse poslance brez izjeme naj ne stavijo stališče vseučilišnega profesorja ter sodnika pod strankarski rek in vladno samovoljo. Nemške visoke šole morajo ostati ponos in čast nemškega ljudstva in nemško ljudstvo se mora obdržati tudi v bodoče na visokini duševne moči in kulture. Protiviti se mora vžajemnosti s krščanskimi socijalci, ki so v neprestanem boju z nemškim duhom.

Govorila sta še tej aferi tudi še posl. Masaryk in Hruban. Pribodnja seja jutri.

PODLISTEK. 34

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEVN. TOLSTOJ.

XL.

Naslednjega dne se je prebudil Olenin nenavadno zgodaj in prva njegova misel je bila Marjanka in z radostjo se je spomnil njenih poljubov, stiskov njenih krepkih rok in njenih besed: „Kako so tvoje roke bele!“ Skočil je s postelje in hotel takoj h gospodarjevimi zaprositi Marjankine roke.

Solnce se ni bilo vzšlo, in Oleninu se je zazdelo, da je bilo na cesti nenavadno vrvenje: ljudje so hodili, jahali in govorili. Nataknil je čerkesko in tekel vun na stopnice. Gospodarjevi še niso bili vstali. Pet kazakov je prihalo in brupno so se zgovarjali o nečem. Pred vsemi je jeznil na svojem širokem kabardincu Lukaška. Kazaki so vsi hkratu govorili in vpili; ni bilo mogoče razumeti, kaj so imeli.

„Jahaj h gornjemu postu!“ je kričal eden.

„Osedlaj in pridi brz za nami!“ je klical drug.

„Od teh vrat je najbližje!“

„Kaj čenčaš!“ je vpil Lukaška. „Skoz srednja vrata moramo jahati.“

„Otdod je najbližje,“ je rekel eden kazakov; bil je ves zaprašen in njegov konj moker od potu.

Lukaškin obraz je bil rdeč in zabuhel od sinočnjega popivanja; kučmo je imel potisnjeno na tilnik. Upil je ukazujoče kakor bi bil poveljnik.

„Kaj pa je? Kam?“ je vpraševal Olenin, trudeč se, da bi obrnil na-se pozornost kazakov.

„Abreke gremo lovit, skrili so se v sipinah. Takoj gremo, a nas je še premalo.“

In kazaki so jahali naprej po cesti, vpili in se zbirali. Oleninu se je zdelo, da bi ne bilo lepo, ako bi ne šel z njimi; razun tega se je mislil kmalu vrniti. Načrtal se je, nabil puško s krogli, skočil na konja, ki ga je bil Vanjuša v

naglici za silo osedlal, in dohitel kazake zunaj pred vasjo.

Kazaki so bili razjahali, stali v krogu, nalivali vino iz sodčka v leseno čapuro, jo podajali drug drugemu in „zalivali“ svoj pohod. Med njimi je bil tudi mlad gizardv praporščak, ki se je slučajno mudil v vasi in ki je bil prevzel poveljništvo nad zbrano deveterico kazakov. Ti kazaki so bili sami prostaki in čeprav si je nadeval praporščak strog poveljniški obraz, so poslušali vsi le Lukaško. Za Olenina so se kazaki malo zmenili. Ko so bili vsi zopet seli na konje in odrinili, je pojezdil Olenin k praporščaku in poizvedoval o stvari; toda praporščak, dasi drugače prijazen človek, je postopal z njim z višave svoje veličine. Le z veliko težavo je mogel Olenin spraviti iz njega, zakaj se je šlo. Patrulja, poslana iskat Abrekov, je kakih osem verst od vasi zasačila v sipinah nekaj gorjanecv. Abreki so bili skriti v jami, so streljali in grozili, da se živi ne udajo. Narednik, ki je vodil patroljo, je ostal tam z dvema kazakoma, da jih straži, in poslal enega kazaka v vas, poklicat drugih na pomoč.

Solnce je ravno vzhajalo. Ko so bili oddaljeni od vasi kakih troje verst, jih je od vseh strani obdajala stepa, in videti ni bilo drugega ko enolično, žalostno, suho planjavo, z globoko vtisnjenimi sledovi živine v pesku, z velo travo tu in tam, z nizkim bičevjem po globelih, z redkimi, komaj prehojenimi stezami in z nogajskimi pastirskimi šotori, ki so se kazali daleč daleč na obzorju. V vsem je porazlalo popolno pomanjkanje sence in osornost pokrajine.

Solnce vzhaja in zabaja v stepi vedno rdeče. Kadar je veter, tedaj prenaša cele gore peska. Kadar pa je tiho, kakor je bilo to jutro, tedaj napravlja grobna tišina stepe posebno globok vtisk. To jutro je bilo v stepi tiho in turbno, čeprav je sijalo solnce, kakor nekaj posebno samotnega in mehkega je ležalo na njej. Zrak je bil negiben; slišati je bilo samo korake in prhanje konj; a tudi ti glasovi so se slabo razlegali in takoj zamirali. Kazaki so jahali večidel molče. Orožje nosi kazak vedno tako, da ne rožlja in ne žvenklja. Rožljajoče orožje je za kazaka največja sramota. (Dalje.)

K slovanskem shodu.

Sotrudnik „N. W. Abendblatta“ je intervjuiral posl. dr. Hlibovickega, ki se je ravnokar skupaj z dr. Kramarjem in Hribarjem vrnil na Dunaj s petrograjskega potovanja. Posl. dr. Hlibovicki je zagotavljal, da slovanski kongresi zasledujejo le kulturne cilje in da je izključeno iz njih vsako politično vprašanje. Dela se pri tem tudi na to, da se te shode oslobodi vpliva vsakršnih oficijelnih krogov. „Mi stopamo odkrito“, je nadaljeval dr. Hlibovicki, „in nimamo nikakega razloga, da bi kaj prikrivali. Kakor načelo treba smatrati vzajemno spoznavanje in kulturno približevanje vseh slovanskih narodov. Za to je neobhodno potrebna ugodna rešitev rusko-poljskega vprašanja na vsej črti, povsodi tam, kjer se dotikata ta dva največja slovanska naroda, oziroma njih narodnostni odlomki. V tem pogledu so poljski in ruski poslanci dume pokazali globoko umevanje stvari. Poljski prvak Demovski je izjavil v imenu svojih rojakov, da Poljaki pritrjujejo akciji, prirejani v svrhu slovanskega sporazumjenja in zbliževanja. Ravnotako so najodličnejši ruski prvaki tekom skupnih posvetovanj zastopali stališče, da treba dati Poljakom vse ono na narodno-kulturnih pravicah, kar je potrebno za popolni narodni razvoj, ob vzporednem uvaževanju državnih interesov. Ganljivi je bil poziv grofa Bobrynskega na nas avstrijske poslance, naj izročimo bratski pozdrav bratom ob Višnji.“

Da zadosti tej nalogi, je dr. Kramar dne 1. t. m. sporočil na slavnostnem banketu v Varšavi, kjer je ta pozdrav vzbudil navdušenje in se je zanj zahvalil odlični poljski politik prof. Krasinski.

„Poleg rusko-poljskega vprašanja smo se pečali še s celo vrsto drugih vprašanj. Tako smo pretresovali organizacijo slovanskega tiska in slovanskih prosvetnih društev, dalje ustanovitev in skupno organizacijo Sokola in sklenili prirediti 1. 1911 vseslovansko razstavo v Moskvi, kjer bodo zastopani vsi slovanski narodi ob istočasni strogi enakopravnosti.“

Agresivnih namenov — je ponovil Hlibovicki — slovanski shod nima; ta akcija ni naperjena proti nikomur. Sedaj se snide (dne 12. t. m.) večje število odposlancev v Pragi, kjer se ima vršiti natančno pretresovanje in ugotavljanje stvari, ki so bile predmetom posvetovanj v Petrogradu.

Izvedba slovanske vzajemnosti.

V sredo popoldne so imeli poslanci (okolu 100) vseh slovanskih strank in frakcij v državnem zboru na Dunaju konferenco, na kateri so poslanci dr. Kramar, Hribar in Hlibovicki poročali o svojem informacijskem potovanju v Petrograd in Varšavo. Navzoči so bili poslanci vseh slovanskih strank razun poslancev S. L. S. Konferenco je otvoril dr. Kramar z govorom, v katerem je označil najaktuelnejše in konkretnije točke izvedbe slovanske vzajemnosti nastopno: 1) Predlog Trubeckega za vseslovanski kongres v Moskvi leta 1911; 2) ustanovitev velike vseslovanske banke in 3) obnovitev knjižarske zveze med slovanskimi narodi; 4) kongres slovanskih delegatov v Pragi dne 12. julija t. l.; 5) razširjenje „Sokola“ izlasti v Rusiji; 6) Federacija društev slovansko-ljudsko-prosvetnih. — Konečno je izjavil, da so se odnosi med Rusi in Poljaki v Rusiji že toliko poboljšali, da bodo na kongresu sodelovali tudi ruski Poljaki.

Nato se je vršila obsežna debata, katere so se udeležili posl. Hribar, Hlibovicki, Dzieduszycki, Okunjevski in drugi. Konferenca je sklenila pomnožiti odbor na 15 členov, tako da bodo v istem zastopane vse glavne slovanske stranke in frakcije. V to komisijo se naknadno še izvolijo 4 Poljaki, 4 Čehi, 1 Slovenec (klerikalec), 1 Hrvat, 1 Srb in 1 Malorus. Ta odbor pripravi vse potrebno za kongres v Pragi.

Štrajk na avstrijskih vseučiliščih.

Afera prof. Wahrunda je stopila v nevarno fazo in moti ganljivo idilo t. zv. nemških liberalcev s krščanskimi socialci, katerim obema je postal skrajno siten sedanjí akutni stadij Wahrundove afeze: vseučiliščni štrajk. Povod k tej akciji je znan: Prof. Wahrmund se je povrnil s svojega „dopusta“ v Inomosti in je na tamošnjem vseučiliščnem mestu oficijelnih predavanj iz cerkvenega prava otvoril cerkvenopravni seminar (svobodne vaje z obojestransko diskusijo), kar je silno razburilo krščanske socialce proti načelnemu ministru dr. Marchetu in ministrskemu predsedniku bar. Becku. Naučni minister je poslal na to dne 1. t. m. zaupen odlok proforskemu zboru inomostakega vseučilišča, v katerem je izjavil, da prirejanje seminarja brez predavanj iz cerkvenega prava je po zakonu nedopustljivo. Ta naredba naučnega ministra je zadovoljila krščanske socialce in bi ne bila menda niti vzmirla velikega dela t. zv. liberalnih Nemcev, da ni prišla koj za tem vest, da so bila vsled ukaza vlade zaustavljena vsa predavanja in inomostakem vseučilišču in da je bila univerza zatvorjena.

Ta fakt je spremenil situacijo. Prisiljeni od razburjenja med dijaki so nemški liberalni in radikalni poslanci očitali ministru Mar-

chetu njegovo postopanje. Ts pa je baje proglasil, da zatvorjenje vseučilišča se je zgodilo preko njegove glave in dela odgovornim tirolskega namestnika.

Nemško-nacionalna zveza grozi z opozicijo, radikalci celó z obstrukcijo, minister Marchet z demisijo in druga dva nemško-liberalna ministra dr. Derschatta in Prade se izjavljata baje solidarnimi z naučnim ministrom — to vse ako ne bo vseučilišče zopet odprto in predavanja zopet otvorjena.

V nenemških krogih se to razburjenje nemških liberalcev smatra le za manever, da bi napravili iz gospodov ministrov Marcheta, Derschatta in Prade tri svobodomiselne junake. Ves aranžma teh dni pa kaže, da krščanski socialci vlačijo prav lepo na vrvice te slavne svobodomiselnice, ki si želijo na katerisihodi način — eventuelno s premeščanjem ominozonega profesorja na neutralna tla, v Prago — spraviti to nesrečno Wahrmundovo afero iz sveta in s tem rešiti svojo krinko svobodomiselnosti in ob enem svoje priarčno prijateljstvo z nemškimi klerikalci — v znaku slovanozdrstva.

Za to jim je današnja akcija vseh vseučiliščnih dijakov skrajno sitna. Imenitna je paralela: na eni strani hočejo nemški liberalni politiki dejanski žrtvovati svojo svobodomiselnost nacionalnim razlogom na ljubo; na drugi strani združuje se nemško liberalna mladina z vsemi svobodomiselnimi slovanskimi dijaki v obrambo svobode vede in ukra.

Štrajk je torej proglašen matone na vseh nemških in českih visokih šolah.

O tem gibanju se poroča z večerajšnjega dne:

V zmyslu večerajšnjega sklepa delegatov četvero visokih šol na Dunaju, da se proglasi splošni štrajk, so davi že ob 6^h liberalni dijaki zasedli poslopje visokih šol, da bi preprečili kako presenečenje se strani klerikalnih dijakov.

Okolo osme ure je bilo na vseučilišču nad tisoč dijakov, med temi mnogi Slovani in Italijani. Dijaki so šli prepritat se, dali kak profesor drži predavanja. Le prof. Martens je predaval, a na poziv dijakov je tudi on prekinil predavanje. Klerikalnih dijakov ni bilo videti na vseučilišču; le slušatelji teologije so se zbrali v poslopju. Ob 8. uri se je prikazal rektor Ebner, ki je naznanil dijakom, da so predavanja prekinjena, pač pa se bodo vršili izpiti in promocije; priporočal je dijakom mir. Dijaki so rektorju priredili ovacijo in se mirno razšli. V dijaških krogih sodi se, da prekinjenje predavanj bo trajalo do konca binkoštnih počitnic. Ako dotlej pa ne bo rešena Wahrundova afera, bo poletni semester baje poprej zaključen.

Nemški liberalni dijaki zagotavljajo, da ako se ne da zadovoljenja dijakom, se bode štrajkalo tudi v prihodnjem zimskem semestru. Ravnotako so bila prekinjena predavanja na tehnikni in poljedelski akademiji.

V Inomosti vladal večeraj mir. Sklenilo se je sklicati za davos velik protestni shod. Na istem shodu bo zastopnik nemško-nacionalne stranke govoril proti odseku devetorice (nemških liberalnih poslancev); zastopnik socialistov bo napadal vlado; Schönerrjerijamec bo govoril proti klerikalizmu. Predsedniku odseka devetorice posl. Chiariju se je sklenilo poslati odprto pismo, v katerem se graja čudno postopanje nemških liberalnih strank v Wahrundovi aferi.

V Pragi so dijaki češke univerze in tehnike sklenili pridružiti se štrajku. Pritrđilo je k temu gibanju tudi 300 hrvatskih dijakov.

V Brnu so se dijaki češke tehnike izrazili solidarnimi z nemškimi dijaki in stopili v štrajk.

Hrvatska.

Baron Rauch in dr. Wekerle.

Iz Zagreba poročajo, da so se med banom Rauchom in ogrskim ministerskim predsednikom pojavile diference, ki jih bo težko poravnati.

Ogrska.

Kongres madjarskih kmetov.

Iz Budimpešte poročajo, da je pripravljali odbor kongresa madjarskih kmetov imel v torek v Bekescsabi sejo, na kateri je predsednik stranke izjavil, da se je doslej prijavilo 324 občin, ki pošljejo na kongres 728 odposlancev. Kakor gosti bodo prisostvovali kongresu zastopniki nemških zadrug, Nemške, Češke, Galicije in Bukovine, kakor zastopnik hrvatske kmetске stranke pa Radić.

Konferenca narodnostne stranke.

Na svoji konferenci minolega torka je narodnostna stranka sklenila, da ne privoli v novi zakonski načrt o brezplačnem pouku na ljudskih šolah. Ta zakonski načrt naučnega ministra grofa Apponyja ni nič drugega, nego nov atentat na ogrske narodnosti. To dokazuje najbolje določba novega zakona, da morajo biti domovnice učencev v narodnostnih šolah izpolnjene v madjarskem jeziku.

Kar se tiče novega zakonskega načrta o volilni pravici, ni stranka še nicesar sklenila. Stranka ve, da mora opustiti vsako nado do pravične volilne reforme. Glasom informaci, ki jih je dobila stranka, bo nova volilna reforma temeljila na pluralitetnem načelu, glasovanje bo pa na javno. To pomenja, da bodo narodnosti imele izvojevati največjo borbo, ako

hočejo priti do večine v svojih volilnih okrajih; z druge strani pa, da nova volilna reforma osegura sedanjim mogotcem njihove mandate. V zlic vsemu temu se narodnostna stranka nadeja, da dobi po novem volilnem redu 50 do 60 mandatov, a v 50 do 60 okrajih da bodo narodnosti odločilen faktor na volitvah.

Nadalje je konferenca sklenila, da pojdejo v poletnih počitnicah poslanci v svoje volilne okraje, da poročajo volilem o svojem delovanju in da organizirajo stranko.

V stranki vlada tudi velika nezadovoljnost radi tega, ker zbornica skoraj vsak dan razpravlja o novih predlogah, katerih čeni stranke ne morejo proučevati radi velike naglice, s katero zbornica vsprejema predloge.

Drobne politične vesti.

Prva slovanska šola v Dalmaciji. Šibenski učiteljski list „Novo Vrijeme“ piše, da mine to leto ravno sto let, da je bila v Šibeniku otvorena srbska moška šola, ki je kakor taka prva slovanska šola v Dalmaciji.

Dalmatinski namestnik Narodni ni prošil in ni dobil podaljšanja dopusta, kakor so to poročali, neki listi. „Našemu Jedinstvu“ javljajo sedaj z Dunaja, da prispe namestnik v nekoliko dneih v Zader in da prinese seboj načrt jezikovnega vprašanja za Dalmacijo kakor svoj dar, za kateri se je v resnici največ boril.

Knez Ferdinand ne pojde v Petrograd. Iz Petrograda javljajo, da ni govora o kakem posetu kneza bolgarskega Ferdinanda in njegove soproge. Tamošnji bolgarski diplomatski agent ne ve nicesar o takem posetu.

Srbski ustaši razgali bolgarsko vas. Iz Sofije javljajo, da so srbski ustaši v torek napali in zažgali bolgarsko vas Ilmenzi ter odveli seboj vso živino. V sedanjih vaseh vlada radi tega velika razburjenost.

Bavarski škofje so prepovedali vernikom svojih škofij obisk vseučilišča v Inomostu in sicer radi modernistiških krivih naukov profesorja Wahrunda.

Kazenska razprava proti Sicinskemu. Iz Lvova javljajo: Svetovalstvena zbornica deželnega sodišča je zavrnila prigovor Sicinskega proti obtožnim aktom, tako, da je sedaj obtožnica pravomočna. Akti so bili odposlani že na Dunaj, da odloči najvišje sodišče o vprašanju delegacije kakega izven-gališkega porotnega sodišča.

Dnevne vesti.

K nedeljskim dogodkom v Puli. Prejeli smo: Velescenjeni gospod urednik! Vaši notici v odgovor „Lavoratoru“, kateri poslednji se sklicuje na puljski „Omnibus“, čes, da ga je leta pohvalil, kar da je v dokaz, da se socialni demokratje niso vdeležili nedeljskih demonstracij in da je „Edinost“ pisala nerresnic, hočem jaz kakor očevidec in vdeleženec tržaških izletnikov — in sicer sine ira et studio — napisati par vrstic.

Kako smo bili Tržačani in tostranski Istrani na kolodvoru v Puli vsprejeti, in kdo nas je „vsprejel“, o tem Vam je poročalo že drugo pero. Jaz in zmenoj vsi izletniki, ki smo izstopili na puljskem kolodvoru, pa potremo, da je bilo mej razsajajoči tudi takih ki so bili „okinčani“ z rudečimi kravatami in oboroženi debelimi gorjaci. To je fakt, kateroga se utajiti ne da, ker je za to preveč prič na razpolago. (Gospod urednik „Omnibusa“ naj bi se bil potrudil na kolodvor, pa bi se bil preprical, da je bilo tako.) So pa bili to socialni demokratje, tega se morem trditi, ker sem bil tisti dan prvič v Puli in tom — razun tleh, starih oseb — nikogar ne poznam. Tudi mi ni znano, da-li se tam doli tudi kamoristi „dičijo“ z rudečimi kravatami ali ne.

Pač pa sem slišal od mnogih oseb na vrtu „Narodnega doma“ da so bil mej demonstranti tudi socialisti in daje bil eden izmej aretiranih socialni demokrat! Prosim, to so trdili nekateri odborniki N. D. O. kateri razmere in ljudi v Puli — mislim prav dobro poznajo.

Ako pa hoče kdo od naz odvrniti sum, da so na teh pobalinskih izgređih in zasramovanih proti mirnim tržaškim in istrskim izletnikom sodelovali tudi posamičniki, ki pripadajo socialni demokraciji, naj to izjavijo puljska društva, ki so sodelovala na skupščini. Nikakor pa ne smatramo za tako izjavo kompetentno uredništvo „Omnibusa“.

Na istem vrtu sem tudi čul, kako so nekateri puljski rodoljubi tožili, da je ravno „Omnibus“ s svojim nerodnim pisanjem zakrivil, da je prišlo do rečeni kravalov. Sicer je pa pisava tega lista o zadnjih dogodkih v Puli dokaj čudna. Mesto, da bi z vsu energijo zaklical: „Handsoff!“ onim, ki so žalili in po nepotrebnem odstranili hrvatsko trobojniko, se prav preraka in prepira s puljsko kamoristično mularijo. Za tako „politiko“ ne maram rabiti izraza. S „poklonom“ „Lavoratoru“ pa „Omnibus“ seveda ni napravil ne prve in najbrže tudi ne zadnje nerodnosti. — Rad pa priznavam, da se je ogromna večina prebivalstva nasproti gostom korektno vedla. Toliko mi se je zdelo vredno pripomniti resnici na ljubo, k Vaši notici.

Tržaški izletnik

C. kr. avstr. državne železnice. Glasom razglašena probnega v „Wiener Zeitung“ se razpisuje za gradnjo lokalne železnice Domažlice-Tabov od km 0'0 do km. 6996 potrebne naprave, dela in dobave proti nameravani pavšalni odškodbi.

Tozadevne ponudbe se sprejemajo najkasneje do 16. junija 1908, 12 ure opoldne na c. kr. železniško stavbenem ravnateljstvu na Dunaju VI Gumpendorferstr. 40 v pooblastilnem imenu koncesionarjev lokalne železnice Domažlice-Tabov.

Pogoji in drugi pripomočki se lahko vpo-gledajo na imenovanem ravnateljstvu.

Vpokojujencem niže državne službe. Vpokojujenci nižih drž. služeb v Trstu so sklenili skupno nastopiti za zboljšanje svojega revnega položaja kakor posledica prenizko odmerjene pokojujine.

Na našo prošnjo se je pridružil našim prizadevanjem g. dr. Josip Mandić, predsednik „N. d. o.“ Bil je naš referent in podpiral nas je v vsem kakor smo želeli. Požrtvalno nam je priredil vse kakor je bilo potreba. Na taki prijaznosti in trudu mu izrekamo na tem mestu najprišrečnejšo zahvalo.

Odposlali smo na jugoslovanski klub (predsedniku Ivčeviču) spomenico z nad 400 podpisi iz glavnih mest v naših jugoslovanskih deželah: iz Trsta, Gorice, Zadra, Ljubljane itd. Mi smo se svoje strani stotili vse potrebne važne korake in udeležili smo, kakor smo obljubili in izjavili na shodu. Tako smo šli tudi v deputacijo do drž. poslancev dra Rybafa, ki nas je zelo ljubezno vsprejel ter nam obljubil, da nas bo podpiral v naših stremiljenjih. Tem potom pa se obračamo tudi do družih gg. državnih poslancev, izlasti slovenskih in hrvatskih, s prošnjo, naj nam grejo na roko na naših opravičenih prizadevanjih. F. Antončič.

Slovenskim trgovcem z jestvinami se piše poroča najtopleje, naj drže svoje trgovine ob nedeljah zaprte v smislu novega sklopa!

Pripravljali odbor za slov. zadrugo jestvinarjev.

V odgovor in pojasnilo. V 159. in v 154. št. „Edinosti“ me napada in sumični neki dopisnik, da sem hotel jaz Anton Čuka iz Trebiča odrediti od dovažanja vode in da sem šel v ta namen k vaškemu načelniku na Opčinah, kjer sem povedal, da je omenjeni Anton Čuk v zadnjem času vozil vodo v sodu, v katerem je prej vozil gnoj. Dopisnik pravi, da je vse to neutemeljeno obrekovanje, ki iti v istem sodu da je Čuk vozil gozdnje in vino tudi meni. To da je najbolj dokaz, da v tem sodu se ni vozil gnoj, torej da sem jaz obrekoval.

Na to odgovarjam: Res sem šel na Opčine k vaškemu načelniku. In res je, da sem omenil, da se vozi voda tudi v sodih, v katerih se je prej vozil gnoj. Ni pa res, da bi bil jaz reknel, da je tak ravno Čukov sod. Da pa se s Čukovim sodom ne sme več voziti voda, je vzrok ta, da so pripeljali v Trebiče dva nova magistratova sode za dovažanje vode. Torej zopet ni nikaka krivda na moji strani.

Dopisnik pozivlja tudi vašvega načelnika na Opčinah, naj poskrbi, da bo konfisciran tudi sod in mojem hlevu, ker da istotako ni raben za prevažanje vode. To da zahtovajo zdravstveni interesi.

Tudi to so smra podtikanja. Dotični sod je eden tistih dveh novih sodov, ki ju je magistrat poslal ravnokar v Trebiče za prevažanje vode. Enega teh sodov rabim jaz, drugega Andrej Možina.

Vsa jezca prihaja od toči, da je naš novi trebrenski vaški načelnik Stückler dosedanjim voznikom odzvel dovažanje vode. Ali, kaj morem jaz za to?

Iz vsega je razvidno, da nisem jaz nič žalega storil Čuku in da me napada po krivici. Za vse, kar sem govoril pri vaškem načelniku in kar trdim tu, bom lahko odgovarjal na vsaki oblasti, ako bom pozvan v to, kakor mi žuga dopisnik.

Jernej Kralj, p. d. Šček.

Slovenska knjigovoznica v Trstu. Kakor naznanjeno, otvoril je te dni v Trstu, v ulici Cecilia št. 9, Anton Repenšek, bivši vodja knjigovoznice A. Gabščka v Gorici, lastno knjigovoznico, v kateri izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela. Slavnemu občinstvu najtopleje priporočamo to novo narodno podjetje.

Svoji k svojim!

Binkoštni planinski izlet. Ker se je od mnogih strani izrekla želja, da bi se povodom plan. izleta Dol-Idrja-Črni vzh opu tila pozna ponočna hoja in to radi krasnega razgleda, ki se ga uživa v zgodnjem jutru po gorski stezi na Dol-Otlico, in ozirom na to, da bi se morali izletniki zadovoljiti v Dolu le golim trdim ležiščem, ker se ni na razpolago niti sena — prenočilo se bo v soboto zvečer v Ajdovščini ozir. Sturjah, a v nedeljo jutro, ko se zda bi odhod na Dol-Otlico. Ker je razloček vse ture le za uro dalje, in ker je prva dolžnost odbora, da zadosti svojim členom v vsem, upamo, da zadovoljstvom vzamejo to spremembo na znanje.

Prihod v Idrjo bo opoldne. Ker se večina poti vije po senčnatih gozdih in ker je v gorah svež hlad, naj nikogar ne strahša naša tržaška vročina.

Radi te spremembe se lahko oni planinci, ki ne morejo odpotovati ob 5 uri, poslužijo večernega vlaka ob 7 uri 25 min. ki ima v

Prvačini zvezo z Ajdovščino, kamor dospo ob 10 uri zvečer.

Planinci pa, ki odpotujejo ob 5 uri iz Trsta do Štanjela urežejo z ozirom na to, da se ponočno hoja na Dol opusti, pešpot v Ajdovščino (hoda 2 1/2 ure.)

Skupni sestanek v hotelu Šapla Ajdovščina-Sturje, kjer je prenočišče za vse priglajšene planince preskrbljeno.

Vsa čast pa našim vrlim planincem in planinkam, ki so se v tako obilnem številu odzvali vabilu podružnice in v to na veselo svideenje na planinskem izletu!

Odbor S. P. D.

Suša. Iz Zadra javljajo, da vlada na mnogih krajih Dalmacije velika suša in da je vsled tega letina v nevarnosti. Po vrtilh se je vsa zelenjava posušila, krompir je uničen, žito je v obče močno zaostalo. Ako ne bo kmalu dežja, nastane zopet velika beda.

Istotako žalostne vesti pribajajo iz Istre in s Krasa. Letošnja vročina v tem času je nekaj izveurednega.

Novo razglednice. Narodna knjigarna, last gosp. Josipa Gorenjca v ul. Valdirivo št. 40, je izdala nove krasne razglednice. Razglednice imajo ob levi strani narodno trobojnico, ob desni pa tri krasno-vspele slike; morskno nabrežje z razgledom na Škorkljo in na openske hribe, na grad Miramar in „Narodni dom“ in delom vojaškega trga.

Kakor se nam poroča, je gosp. Gorenjec vstrešel tržaškim Slovanom z izdajanjem teh ličnih narodnih razglednic, kar se pozna po mnogogostovilnem razprodajanju.

V ponedeljek 8. t. m. vsi v Gorico. Opozorjamo slavno tržaško občinstvo na prvo narodno dirko, ki se bo vrtila na binkoštni ponedeljek. Natančni vzporod, glede odhoda vlakov se objavi pravočasno. Nadalje opozorjamo gg. člene in kdor se hoče vpisati v društvo, da je odhod iz Trsta v ponedeljek 8. t. m. točno ob 7. uri zjutraj. Zbirališče kavarna „Commercio“. Redniki: Josip Muha in Just Sosič. Na obilno vdeležbo uljudno vabi odbor Trž. kol. društva „Balkan“.

Občni zbor dramatičnega društva se je vrtil sinoči v čitalniški dvorani ob precejšnji vdeležbi. Shod se je zaključil po 11. uri. V jutrišnji številki priinesmo natančno poročilo.

Na slavnost pevskega društva „Slovan“ v Padriču se je prijaviło še 22) pevsko društvo „Draga“ iz Orleka.

Uprava Zveze bančnih in hranilničnih uradnikov v Avstriji, „Skupina tržaška“ je včeraj odposlala upravam mestnih denarnih zavodov, dogovorno s poverjeniki tržaškega bančnega uradništva prošnjo za uvedeno nepretrganega urnika, kar je davna želja vseskupnega uradništva in kar že več časa normalno posluje v raznih uglednih mestnih zavodih.

Zupanstvo občine Bskani nas prosi naj opozorimo cenjene čitatelje, da je bilo v v oglasu, s katerim se razglašja javna dražba za gradnjo novega župnišča v Tanjanu, priobčenemu v našem listu v nedeljo in ponedeljek 31/5 in 1/6 tiskano, da se bo obdržavala dražba 23. junija, dočim se mora glasiti, da bo dražba 1. julija, kakor je bilo tudi tiskano v terek in sredo.

Toliko na znanje onim, ki reflektirajo na to dražbo.

Od Sv. Jakoba. Naši vrli mladini, ki se zbira v „Čitalnici“, treba dati vse priznanje, kjer le more, se ta mladina vdeležuje v prvi vrsti narodnega dela in se žrtvuje pri tem. Ali pomoči je, žalibog, nima ali nikjer. Pri tolikem številu Slovencev pri sv. Jakobu bi morala „Čitalnica“ imeti vsaj par sto udov, a jih kljub neznatni udnini (30 stot. mesečno, če sem dobro informiran) šteje le okolo 60 pravih udov. Sedaj si je „Čitalnica“ s pomočjo te mladine sezidala lep gledališki oder, kjer misli prirediti več predstav in veselic. Nadejam se, da bo slavno občinstvo vedelo ceniti trud in žrtve te mladine in da prihte na Binkoštno nedeljo v obilnem šte- k predstavi „Divjega lovca“. Poleg lepega užitka bomo imeli prijetno zavest, da smo tudi mi pripomogli „Čitalnici“ do vseh plov na nje kulturnem stremeljenju.

Tržaška mala kronika.

Soprog brez srca. Marija Parenzan, stanujoča v Miljah, je naznanila policijskemu ravnateljestvu, da je njen 46 leten mož Nikolaj zbežal dne 27. m. m. iz hiše z neko svojo ljubico, Rumunko, in šel stanovat z njo v Trst, ul. S. Giorgio št. 9. Sedaj sta oba go-loba popolnoma izginita. Ubogi ženi je ostalo v spomin... šest malih, nepreskrbljenih otrok.

Poskušen samomor. Marija Sukan, stara 78 let, posestnica, stanujoča v Sv. Mariji Magd. zg. št. 175, udarila se je včeraj z britvijo po grlu v svrhu samomora. Pritekel je zdravnik iz rešilne postaje, ki je dal ubogo starko prenesti v bolnišnico. Njeno zdravstveno stanje je nevarno.

Drug poskušen samomor. Adda vdova Gangadi, stara 41 let, stanujoča v ul. Lava- toio št. 3, je poskusila včeraj storiti konec svojemu življenju s tem, da je izpila karbolne kisline. Po prvem lečenju se srani zdrav- nika rešilne postaje je bila nesrečnica v tež- kem stanju prenešana v bolnišnico.

Ujetega tiča ložba ali pravzaprav 14 ujetih tičev, ki so predsinodnjem pevali po mestu: evo nespremenljive točke in spremen- ljivosti male tržaške kronike.

Smešnica. A. Ali Vas smem povabiti v nedeljo na obed? — B. Hm, no, pravzaprav sem že napol obljubil drugam! Kaj bo pri Vas na zimi?

Koledar in vreme. — Danes: Bonificij škof. — Jutri: Norbert škof. — Temperatura včeraj 2. uri popoldne + 31.5° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved na Primorskem: Oblačno, spremenljivo. Zmerni vetrovi. Vroče. Tendanca za nevihte.

Porotno sodišče.

Radi detomora.

Včeraj se je vršila glavna obravnava proti 29-letni samski kuharici Tereziji Mulec iz Viševka pri Logatcu, ki je bila obdolžena, da je zadavala svoje v noči od 20. na 21. marca t. l. rojeno dete. Prišlo se je, kakor se čitatelji morda spominjajo, detomoru na sled v javni bolnišnici, kamor je vstopila ob- toženka radi velike izgube krvi; truplo novo- rojenčka so pri hišni preiskavi našli v sobi obtoženke v neki omari, zavito v čunje.

Obravnava se je vršila pod predsedstvom dež. s. svetnika Minio. Branitelj dr. Robba je postavil predloge glede duševnega stanja obtoženke. Iz izpovedb prič je izviralo, da je obtoženke veljala za inteligentno in pošteno osebo. Zaslišani ljubimec obtoženke, 36 letni težak Ivan Pucko, se je izjavil pripravljanim oženiti se z njo. Sodna psihijatra dr. Xydias in dr. Vragajzan sta prečitala zdravniško mnenje glede splošnega duševnega stanja obtoženke, kakor tudi ob izvrševanju zločinu. Porotnikom sta bili stavljena dve vprašanji: prvo glede detomora; drugo, ali se je obto- ženka pri izvrševanju zločina nahajala v ta- kem stanju, ki izključuje vsako odgovornost. Porotniki so pritrtili obema vprašanjem. Na podlagi tega pravorekja je bila obtoženka oproščena.

Obravnava je končala pozno v noč.

Društvene vesti.

Izlet v Drago. Nekateri pevci in peske društva „Kolo“ priredijo na Binkoštno nede- ljo celodnevni izlet v bližnjo Istru. Odhod izpred „Narodnega doma“ ob 4. uri zjutraj, potem počez Katinaro do Drage. Izletniki ki žele iti zjutraj, a ne peš se lahko popa- ljajo z državno železnico ob 5 uri in 30 min. in ob 7 uri in 20 m. Kdor želi priti popo- ludne more editi z vlakom ob 2 uri 15 min. Izletniki bodo gostovali v koči gosp. Čoča. Prijatelji „Kola“ — dobro došli!

Odhor pevskega društva „Mirija“ prosí vse svoje pevce in pevke, naj se redno vde- ležujejo pevskih vaj, posebno sedaj, ko se

Tržaška posojilnica in hranilnica

reg. zadruga z omejenim poročtvom

VABILO na nadaljevanje

XVI. redn. občnega zbora

ki se bo vršil v nedeljo, 14. junija t. l. ob 10. predp.

v veliki dvorani v lastni LISH (Piazza della Caserma 2).

DNEVNI RED:

1. Volitev načelnikstva.
2. Volitev nadzorstva.

TRST, dne 4. junija 1908.

Načelnikstvo.

OPOMBA. Na rednem občnem zboru, sklica- nem v drugo 31. maja t. l. se nista rešili gornji točki dnevnega reda vsled česar je bilo sklenjeno, da se ima vršiti nadaljevanje XVI. rednega obč- nega zbora dne 14. t. m. Ta občni zbor bo torej sklepčen ob vsakem številu zadržnikov.

Zdravnik in ranocelnik

Dr. Dinko Tecilazić ima svoj ambulatorij ZA OTROŠKE BOLEZNI v ulici Stadon 6. l. n. Telefon 18, IV (gledal. Fenice)

ter ordinira od 2 do 3. ure popoldne.

O priliki birme

Vito de Gioia ulica San Sebastiano 2

Veliki popustki Veliki popustki Srebrna ura remontir z gl. 14-50 zlatu verižo „ 9 9 9 „ 4-90 srebrno veriž. „ 9 9 9 „

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteti: Graške Penlards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13
ter vogal ulice sv. Katarina.

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plaćilo na mesečne ali tedenske obroke. Ul. Caserma 12, I. 830

Nova prodajalnica ::

z veliko izbero hišnih in kuhinjskih predmetov po najzmernejših cenah.

Vincenz Pibrouz, junior
ulica delle Poste št. 3.

Velika zaloga sira ::

s specijaliteto lastnega izdelka Parmegiano, Reggiano, Lodigiano, ovéji, EMENTHAL itd.

Vsi izdelki stari in prastari. Absolutno konkurenčne cene.

Donà & Perissinotto
Trst, ulica Giuseppe Parini št. 4.

V novem skladišču zgotovljenih oblek za moške in dečke

„ALLA FIDUCIA“

TRST, ulica Scorceria št. 4 (vogal ulica Arcata) TRST

Ob priliki praznikov in birme veliki popustki.

Obleke iz dobrega blaga za moške K 14, 18, in več
Obleke iz dobrega blaga za dečke K 10, 12-50, 15-50 in več.
Bele in barvane obleke za birmance K 9, 10-50, 12-50 in več.
Platnene mornarske oblečice od K 2-40 naprej.
Črni jopiči iz orleansa K 3-20, 3-60, 5, 7, in 9.
Beli jopiči za brivce in slaščičarje K 3-30.

Izdelujejo se obleke po meri.

Prilika!

V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačnici

M. FARCHI, Trst

ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)

prodaja oblek, površnikov, paletot in blac

Najfineje blago.

Cene čudovito nizke!

Pozor na naslov!

Mnogo denarja prihrani ::

lahko vsak gostilničar in vinski trgovec, ako rabi za popraviljanje skisanega vina prašek od ke- mika RONCA, kateri pokvarjenemu vinu vsjo kisline odvzame. — Omot dovolj za 10 hekt. vina kron 7-...

Dobiva se le pri:

IV. SCHUSTER-Ju, Trst, ul. Gaetano Donizetti 5
Razpošiljatev po povzetju. TELEFON 855.

Pohišstvo

solidno in elegantno po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Maicanton 7

Kdor hoče potovati hitro in lepo v AMERIKO, naj se vozi s parniki največje svetovne družbe

Severno-nemški ::::

Lloyd v Bremenu.

Informacije glede cen, črt itd. itd. se dobivajo vedno brezplačno.

Potovanje iz Trsta skozi Bremen v New-York

traja samo 7 dni.

Odhodi v Severno Ameriko iz Trsta skozi Bremen trikrat v tednu. Potniki, ki po- tujejo na parnikih Severno-nemškega Lloyda so sprejeti povsodi od druš- tvenih uradnikov. — Kdor hoče oditi v Ameriko, naj piše takoj, da se okoristi prilike potovati ceno in lepo. CENE ZMERNE.

Na ladiji dobra poskrba.

Potne listke se zamora dobiti v Trstu pri

F. Stumpe, Piazza Giuseppina 1

bliza čas koncerta v Dutovljah, da bomo mogli dne 21. junija tem veličastneje nastopiti. Sreče po predpripravih, obeta biti koncert v Dutovljah dne 21. junija v senci stoletnih kostanjev na Brcih zares nekaj veličastnega; upamo da nas počasti tega dne mnogo tržaških Slovencev, a tudi naši bratje Kraševci gotovo ne izostanejo. Torej na veselo svidenje v nedeljo dne 21. junija!

Dramatični diletantje v sv. Krizu vprižore na binško nedeljo v dvorani gosp. Magajne veseligr v dveh dejanjih „Zupanova Micika“ in žaloigro v enem dejanju „Rešitelj svoje babice“. Pri in po predstavi bo svirala sv. Krizka godba.

Darovi.

„Sentflorijanski farizeji“ narodno desetino za možko podružnico sv. Cirila in Metoda 10 K.

Za možko podružnico sv. Cir. in Met. je daroval gosp. M. Primožič K 1, za slov. ljudske knjižnice K 2, g. Fran Sturm mesar v Kozini nabral K 5*10 za isto podružnico. Te svote hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

Iz Kobjeglave. Kakor že objavljeno v „Edinosti“, priredi naše pevsko in bralno društvo „Kraški slavček“ svojo veselico na Binkoštni ponedeljek t. j. 8. t. m.

V ta namen smo se obrnili do nekaterih bratskih društev s prošnjo, da bi sodelovala na naši slavnosti. In res: odzvalo se je bralno in pevsko društvo „Stanjel“, bralno in pevsko društvo „Branica“ in pevski zbor iz Šmarj na Vipavskem. Vsako društvo bo pelo po eno pesem.

Najvažnejše je pa za nas to, da obrnemo čisti dohodek v razširjenju ljudske knjižnice, ki smo jo otvorili pred par meseci. Na ta način si napravimo na eni strani mnogo veselja, na drugi pa napravimo korak naprej v napredku narodne prosvete.

Ker ima torej veselica važen namen, obravamo se do rodoljubov iz naše okolice, kakor tudi iz Trsta z uljudno prošnjo, da nas počastijo rečenega dne s svojim prihodom. Kobjeglava je le pol ure oddaljena od postaje Stanjel-Kobdilj.

Saj je itak mnogo gospodov, ki ne vedo kam bi se napravili na isti dan. Odločite se torej do Kobjeglave, kjer se lahko razvedrite pri veselici, ali pa z dobro kraško kapljico, med katero najdete tudi v Tomaju odlikovnega terana. Ob enem pa pomorete tudi našemu društvu s tem, da je vspešbudite za bodoče k vstrajnejšemu delovanju.

V to vam kličemo: Na veselo svidenje!

Vesti iz Istre.

Iz socijalno-demokratskega raja. — Iz miljske občine: Kakor znano je občina Milje edina občina v Istri in na Primorskem sploh, ki se nahaja v socijalno-demokratskih rokah. Človek bi mislil, da bodo sodrugi tu v praksi izvajali svoje lepe teorije o enakosti, bratstvu, da pokažejo v praksi, kako znajo skrbeti za dobro in blaginjo vseh, kako privoščajo jednako svobodo in jednako pravico, da se v Miljski občini pod socijalno-demokratskim gospodarstvom cedita samo mleko in med.

Ne bo torej škodilo, ako čitatelje „Edinosti“ nekoliko pobliže seznanimo, kako izgleda v praksi tiista teorija, ki jo učijo socijalisti blestječimi frazami...

Istrske občinske ceste so sploh na glasu radi slabega stanja, v katerem se nahajajo. Rekord v tem oziru pa dosežajo vsekakor ceste v Miljski občini. Za te ceste se ni brigala že italijanska komora, a še manj se briga zanje sedanjii socijal-demokratski občinski zastop. Osobito se je neki kos ceste nahajal v takem položaju, da je bila redna nevarnost, da se zgodi kaka nesreča. Župan je bil opozorjen na nevarnost, više oblastni je so pa silile, naj se cesta popravi, a vse ni nič pomagalo. Župan se ni nič zmenil dokler ni neke noči padel nekdo v prepad, ter se poškodoval, da ne bo nikdar več za delo.

Župan je bil zato radi zanemarjenosti svoje dolžnosti sodnijsko kaznovan na 150 K globe, ali 10 dni zapora. Vrhu tega mora plačevati dotičnemu možu do smrti po 60 stot. na dan.

In to je — socijalni demokrat! Ali treba še komentarja? Menda ne! Zato naredimo za danes — piko!

Velika narodna slavnost obeta se o hinkoštih v Rižanih pri Dekanih. Že sedaj so se prijavila sledeča društva:

Iz Dekan: pevski zbor in tamburaši; iz Kopra: „Istra“, dramski skup; iz Kubeda: „Skala“; iz Loke: „Slov. kat. izobraževalno društvo“; iz Podpeči: „Sloga“; iz Rižane: pevski zbor in godba ter neimenovane osebe za deklamacije. Sedaj-le pa so gotovo prijavljena še druga društva. Pričakujemo jih še od mnogo strani.

Triumf, — pravo narodno zmago slavje pa bi se doseglo, ako bi veselica, če že ne definitivno, pa vsaj deloma zblizala in obratila obe v občini nasprotujoči si slovenski (pa ne klerikalni in ne liberalni) stranki, k čemur treba le nekoliko osebnega samozatejevanja in potrpežljivosti.

Za tako pobratimstvo bi res ne bila nikak žrtev odveč. (Vaš dopisnik ima precej upanja, da se sporazumjenje tudi doseže.)

Po koncu, po koncu, zaspanci in zahajajoči gostje po mestnih in drugih gostilnah! Tu sem se podajte, k viru bistre Rižane, ki vre naravnost izpod ravnega polja pod cesto navzgor — malo višje od vasi Rižane.

Pred tisoč leti so kričali na tem polju Romani (altrochè Lahi, katerih še ni bilo tedaj): „In mi jih bacimo ven, Slovenci! Tukaj, narode moj, zapoj jim po tisoč leti: „Mi pa ostanemo, kakor smo bili!“ — Da nas se pa ne bodo samo bali, ampak nas v retnici spoštovali, podajmo si najprej roke s ami! Razlike v mišljenju naj se ne zrcalijo v zunanji politiki. Brat je Slovenec vsem Slovanom, pa naj bi bil sovrag bratu Slovincu?!

Prihčite k nam, ampak prinesite seboj blago voljo, ker občno veselico bo sestavljal le niz veselih društev in ta društva niz veselih členov, ki se bodo neprisljieno v svobodni naravi zabavali, prej po vspredu, potem po svobodnem dobrem nagonu.

Sodelovanje Istre pri jubilejnem sprevedu na Dunaju. Na svečanem sprevedu na čast cesarjevemu vladarskemu jubileju bo sodelovala tudi Istra. Prijavilo se je okolo 500 ljudi z 90 konji in osli.

Vesti iz Kranjske.

Na občinskih volitvah v Radečah pri Zidanem mostu so v vseh treh razredih zmagali kandidati S. L. S.

Vesti iz Štajerske.

Zmaga dr. Hrašovca in tov. proti štaj. deželnemu odboru. Upravno sodišče je razveljavilo razsodbo štajerskega deželnega odbora v vodovodni aferi, glasečo se v prilogi mestu Celju, kakor zakonito neutemeljeno. Razsodba je za spodnještajerske razmere velike načelne važnosti.

Zadnje brzojavne vesti.

BUDIMPEŠTA 4. Zbornica je voprejela kazensko novelo v tretjem čitanju.

Na to je zbornica rešila več predlog tičočih se lokalnih železnic ter peticij, nakar je bila seja zaključena.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotakane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Iščem 2 sobi nemeblirani do 15. junija s potrebo pri snažni obitelji, katera govori tudi nemško, oddaljeno k večjemu 10 do 15 minut od glavne pošte. Ponudbe pod „Inšpektor“ na Edinost. 812

Podpisani naznanja svojim gostom, da postavi svojo gostilno iz ulice Pietà v ulico Giuseppe Gattera št. 10 v soboto dne 30. maja ter se ob enem priporoča. — Fran Birsa 779

Ugodna prilika! Prodajo se po gid. 32 novi Singerovi šivalni stroji. Triletna garancija. Blago od partije. Preprodajalcem se da popust. Ulica S. Caterina 9, dvorišče Skladišče 1, A. 813

Gostilno z 21 sobami in mesnico ob dež. cesti 10 mm od drž. kolodvora, da m. v. v najem radi družinskih razmer sposobni osebi proti primerni položini. Maks Ličen, veleposestnik v Ribemberku. 781

Prodajo se takoj tri nova poslopja v Portorose. Krasna lega na obrežju. Pojasnila daje inseratni oddedelek Edinosti. 839

V najem se odda soba z 2 posteljama. Naslov via Farneto 6, II. nad. 835

Na visoko si pomaga mlad trgovec s 15 tisoč kronami, prevzemši napravljeno povzetje. Razjasnila daja inženjer Živice Trgovinska ulica 2.

Pod naslov: Belovar 27 dobil sem vašo narodno dopisnico. — Naprošeni ste ponoviti takoj željo za se spoznati. 836

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje RUDOLF EXNER - TRST. Telefon št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 7. Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prilika birne. imam prodajalnico bogato založeno z urami in veržicami po cenah, da se ni bati konkurence od K 7.— naprej, jeklenih od K 3.— naprej in budiik po K 2.60. Kupuje se in menjava. GIUSTO TREVISAN, urar, TRST, ulica delle Poste št. 3

Živinorejci! Prodaja se partija krme za živino pod ugodnimi pogoji. Naslov pove „Inser. odd. Edinosti“ pod št. 488.

Tržaška posojilnica in hranilnica Piazza della Caserma št. 2 v lastni palači. ima na razpolago Jekleno varnostno celico ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajejo strankam v najem in sicer: za celo leto kron 30, pol leta " 20, šestrt " 12, za en mesec " 6.

Prodaja se čevljarska delavnica in prodajalnica. Dobro upeljana čevljarska delavnica in prodajalnica v bližini ljudskega vrta (Giardino pubblico) v Trstu, se prodaja takoj, ker lastnik iste ima preveč dela z drugo čevljarnico. Pogoji ugodni. Natatna pojasnila daje gosp. JOSIP SKUBIČ v Trstu, ul. Giulia št. 22. 1717

Dr. Fran Korsano specialist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko Banko) Sprejema od 12. do 1. in od 6. in pol do 6. in pol pop

Pekarna in slaščičarna Alojzij Gul TRST - ulica Caserma št. 17 - TRST Podružnica: Trg Caserma št. 4 je preskrbljena vedno s svežim kruhom kakor tudi slaščicami in sladkimi prepečenol prve vrste. Dobiti je tudi milanski kruh lastnega izdelka ter vsakovrstna tu- in inozemska vina rnkli e'lej

Prodajalnice jestvin Peter Peternel, Trst ulica Giulia 76. Prodaja: kavo, riž, testenine, sladkor, moko, maslo, mle, olje, sveže in suha sadje, kostanj, otrobi, sočivje itd. Poštno pošiljate na deželo od 5 kg naprej. Otrobi, moka, oves na drobno in debelo po konkurenčnih cenah. Vsak dan svežo blago.

Čevljarnica Baldinelli Eleganca, trpežnost, ekonomija. Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah. Sprejme se naročila za nepremočljive postole. Popravljanja po zmernih cenah. Prodaja najboljših voščil za čevlje. Trst, ulica Crosada št. 5, Trst (Vogal ulice Punta del Forno).

TVRDKA Adolf Kostoris skladišče oblek za moške in dečke TRST, ul. Caserma 12. I. nadstr. prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i t. d. Najdogovornejše cene.

Mehanična delalnica: : : avtorizovana za napeljavo vode in plina GUIDO SAMBO Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Teodor Pichler GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom in specialne plošče na izbero. Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za Auorjevo luč, mrožilo in cevi. Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali benzín, električnih zvoncev in vsako mehanično delo. Trst, Piazza San Francesco d' Assisi 8.

Poreška klet. Filijalka na Opčinah 176. Podpisani prodaja naravna vina lastnega pridelka iz lastnih vinogradov, nahajajočih se v okolici Poreča. CENE: Zeran v sodih najmanj 56 litrov po 16 kr. liter Vino belo v sodih najmanj 56 lit. " 20 " " Domači tropinovec " 60 " " Za trgovce cene po dogovoru. Razpošilja se po povzetju. — Vračunjene sodove se jemlje nazaj, ako so nepokvarjeni in prosti prevoza. Ivan Stanich veleposestnik v Istri.

GUMLJEVE CEVI in reproduirno blago M. Gal — Trst, Corso 4. Posiljate po gid. 3, 4, 5. Delalnice pasov, klinih pasov, elastičnih nogavic, obvez, ravnodležjav, berušij in šifet, irigatorij od št. 120 naprej. Teplometri za vročino K 2. nav. K — 50.